5742

...ђери пролеттарисем, пĕрлешĕр!

ПИОНЕРСЕН ОРКАНИСАТСИН ПОЛОШЕНИЙĔ

ЂĂВАШ ОПЛĂÇĔНЂИ КĔНЕКЕ КĂЛАРАКАН УЙРĂМ

ШУПАШКАР оо 1925 çул

Пĕтĕм тĕнђери çамрăк пролеттарисем, пĕрлешĕр!

РÇЛКС Тĕпкомĕ çумĕнђи
тĕпри пионерсен пӳро.

Ленин йулташ йађĕпе ĕçлекен çамрăк пионерсен комунислă орканисатсин

ПОЛОШЕНИЙĔ.

Раç. Ком. Парттин Тĕпкомĕ 1924 ç. авкустăн 4-мĕшĕнђе йышăннă.

Х. С. Степпанăв куçарнă.

Ретактăрĕ А. Золотов.

ЂĂВАШ ОПЛĂÇĔНЂИ КĔНЕКЕ КĂЛАРАКАН УЙРĂМ
Шупашкар ⊡ 1925.

Чувашоблит. № 1020. Печат. 3,000 экз

г. Чебоксары, Типография Чувашиздата.

Ленин йулташ йаҫӗпе ӗҫлекен ҫамрӑк пионерсен комунислӑ орканисатсин ПОЛОШЕНИЙӖ.

Ҫӗнӗрен ҫуралса, ӳссе пыракан ҫамрӑк аҫасен комунисӑм тӗлӗшӗнҫен вӗрентсе, вӗсенҫен пулас комунисӑм опҫӗствишӑн вирлӗ кӗрешсе, ӑна тӑрӑшса тума йурӑхлӑ ҫынсем тӑвас тесе—Ҫамрӑксен Комунислӑ Сойусӗ, Раҫҫейри Комуниссен Парттийӗ кӑтартнӑ тӑрӑх, Ленин йулташ йаҫӗпе ӗҫлекен ҫамрӑк аҫасен „*пионер*“ орканисатсине тӑват. Прохсойуссемпе Халӑха ҫутта кӑларас тӗлӗшпе ӗҫлекен оркӑнсем ҫак ӗҫре комсомола хытӑ пулӑшаҫҫӗ. Уйрӑмӑн ҫак ӗҫе туса тӑма прохсойуспа халӑха ҫутта кӑларас тӗлӗшпе ӗҫлекен оркӑнсем хӑйсен ҫумӗнҫе уйрӑм орканисатсисем тумаҫҫӗ.

I. Орканисатсиллӗ йӗркесем.

Орканисатсинҫе ким тӑма пултарни, унта илессипе кӑларасси.

1) Ҫамрӑк пионерсен орканисатсине хӑйсен вӑйӗпе тӑрӑшса ӗҫлесе пурӑнакан ҫынсен

аҫисене, 10 ҫулран пуҫласа 16 ҫула ҫитиҫҫен илеҫҫӗ. Пуринҫен малтан ӗҫлекенсемпе хресҫенсен аҫисене илеҫҫӗ.

2) Пионера кӗрекенсене ҫвенӑпа отрет канашӗ урлӑ пионерсен отрет пуххипе илеҫҫӗ. Ҫав пуху йышӑнсан ӗҫ пӗтӗҫлӗ пулса тӑрать.

3) Ҫӗнӗрен пионера кӗнӗ аҫа пионерсен йӗркипе вӗсен йӑлине пӗлсе ҫитсен икӗ уйӑхран ҫаплӑ сӑмах (торжественное обещание) пама пултарать. Ҫакна тунӑ хыҫҫӑн—вӑл ҫӑн пионер пулса тӑрать, вара пионерсен мӑй ҫыххипе паллине ҫакма пултарать, унтан ӑна пионерсен карттӑҫкине параҫҫӗ.

4) Пионерсен йӗркипе вӗсен йӑллине пӑссан, тата отрет хушнӑ ӗҫсене тумасӑр пырсан, пионера ушкӑнран кӑлараҫҫӗ. Кӑларма ҫвенӑпа отрет канашӗ пултараҫҫӗ, вӗсем кӑларнине йулашкинҫен отрет пуххи ҫирӗплетет.

II. Пионерсен сӑмах йаҫӗсем.

1) Сотсиалисӑмпа Канаш Респуплӗксен Сойусӗнҫи аҫасен оркакисатсисем пур те *„Ленин йулташ йатӗпе ӗҫлекен ҫамрӑк пионерсен оркакисатсийӗ“* тесе йат илеҫҫӗ.

2) Пионерсен пирвайхи тӗп йаҫҫейки „отрет“ йатлӑ.

3) Отрета 10-шар аҫа уйӑрса тунӑ ушкӑн „ҫвенӑ“ йатлӑ.

4) Отрета йертсе, унӑн ӗҫне кӑтартса пыракана—„отрет йертекенӗ“—теҫҫӗ.

5) Ҫвенӑра ӗҫе вӗрентсе тӑракана—„ҫвенӑ йертекенӗ“ теҫҫӗ.

III. Пионерсен отреҫӗ.

1) Аҫа-пӑҫасен комунислӑ орканисатсин малтанхи йаҫҫейки (ушкӑнӗ) — пионерсен отреҫӗ. Отрет — хапрӑк-савӑтсенҫе, клупра, аҫасен ҫуртӗнҫе, йалта РҪЛКС йаҫҫейки ҫумӗнҫе пулма пултарать.

2) Отретра 40 йе 50 аҫа пулмалла. Вӑл ҫавӑн пек сахалӑн пулса, пит ҫивӗҫ, ҫирӗп, пӗр-пӗринпе лайӑх ҫыхӑнса тӑракан ушкӑн пулмалла. Пӗр претприйаттинҫе, йе уҫрештенинҫе, йе йалта пионерсен ушкӑнне кӗрекеннисем 50 аҫаран ытларах пулсан, ҫӗнӗ отрет тумалла, пӗр отретра аллӑ аҫаран ытла пулмалла мар. Ун пек ҫухне пур отретсене пӗтӗҫтерсе тӑракан уйрӑм канаш (совет) пулмалла, унта пур отретсенҫи ҫвенӑсене

йертекенсем кĕреççĕ. Пур отретсене те йертсе пыраканĕ (руковотиттĕл) уйрăм çын пулмалла. Вăл руковотиттĕл пур отретсен ĕçĕшĕн те ответ тытаť.

3) Пионерсен ушкăнне ĕç кăтартса, вĕсене йертсе пыма РÇЛКС йађђейки кашни отрет ваљљи çын уйăрса параť, уйăрса хунă комсомолĕса РÇЛКС комиттеђĕ çирĕплетсе хураť.

4) Отрет руковотитĕлне пулăпıма, РÇЛКС йађђейки уйрăм комсомолĕссем уйăрса пама та пултараť, вĕсем отрет руковотиттĕлĕ кăтартнипе ĕçлеççĕ.

5) Отрет пуçĕнђе отрет канашĕ тăраť, вăл—çвенă йертекенĕсенђен, отрета йертекенĕпе вĕсене пулăшакансенђен, тата РÇЛКС йађђейкин пўровĕ уйăрнă çынран (вăл РКП ђленĕ пулсан авантарах) пулса тăраť. Отретăн мĕн пур ĕçĕсене Отрет Канашĕ туса тăраť, вăлах пионерсене отрета илессипе кăларассине пăхса туса тăраť; отретри пионерсене пурне те йĕркене кўртсе „тистсиплинăллă“ (йĕркеллĕ) пулма майсем тупаť; малашне тăвас ĕçсене пăхса, вĕсене тума план (йĕрке) тăваť; тата çвенăсенђе мĕнле ĕçсем тумаллине кăтартса тăраť. Отрет канашĕ

пионерсене вĕрентсе, вĕсенҫен ҫвенĕ йертекенĕсем туса хатĕрлеме тăрăшат.

6) Отрет канашĕ—пухусенҫе протокколсем ҫырма, отрет кашни кун мĕнле ĕҫсем тунисене „тневника“ ҫырса пыма, тата канаш хушнипе ытти ĕҫсене тума ҫыруҫă суйласа хурат. Канашăн ларăвĕсенҫе ĕҫсене кăтартса йĕркене кӳртсе тăма кашни ларура уйрăм претҫетаттĕл суйлаҫҫĕ. Канаш йышăннă ĕҫсене отретăн руковотиттĕлĕпе килĕштерсе тăваҫҫĕ.

Асăрхаттарни: Отрет Канашĕпе отретăн руковотиттĕлĕ пĕр пĕр ĕҫ тума килĕшеймесен, вăл ĕҫсем ҫинҫен РҪЛКС йаҫҫейки, йе комиттеҫĕ кăтартса парат.

7) Тата отрет канашĕ тĕрлĕрен ĕҫсене туса пыма уйрăмăн тĕрлĕ комиҫҫисем суйласа хурат: хуҫайствă тĕлĕшĕнҫен ĕҫлеме, пиплиоттекă ĕҫĕсене тума, хаҫатсем кăларакан—ретакси т. ур.. Вăл комиҫҫисем канаш кăтартнă пек ĕҫлеҫҫĕ; вĕсен ĕҫĕсене кăтартса пыраканĕсем канаш ҫленĕсем пулмалла.

8) Кашни отретăн хăйĕн уйрăм номĕр пулмалла: хулара пулсан—хулари отретсен шуҫĕпе; уйесра пулсан—уйесри отретсен шуҫĕпе. Тата паллă револҫутсионерсен йатне,

йе револђутсин паллăрах кунĕн йатне йышăнаť. (Липкнехт, Париш комунĕ, тата урăххи те).

9) Отретăн вăхăтран вăхăта пĕтĕм пионерсен пухăвĕ пулса тăраť (йе ернере—пĕрре. йе икĕ ернере—пĕрре). Пухура малашнехи ĕçсем çинђен, екскурсисем, (пĕр пĕр çĕре паллă йапалана курма кайасси) тăвасси, хаçат-мĕн кăларасси, шкулсенђе ĕçлесси, тĕрлĕрен праçниксем иртересси, т. ур. çинђен канашламалла. Унтах ађасене пионера илнипе вĕсене пионертан кăларнисене тĕрĕслесе пăхса тухаççĕ, отрет канашĕ ĕçлнĕ ĕçсем çинђен отђотсем итлеççĕ.

IV. «Ç в е н ă».

1) Ађасем пĕр пĕринпе паллашсан пĕр пĕрне йуратаççĕ, туслашаççĕ, пĕр çултисем пулсан пĕрле лайăхрах ĕçлеççĕ. Вĕсене тата йулташсемпе пĕрлешсе йĕркеллĕ ĕçлеме, „тистсиплинă“ тытма вĕрентмелле. Ађа-пăђасем пĕр пĕринпе ăмăртмалла ĕçлеме йуратаççĕ, выђанă çĕрте те çавăн пекех ăмăртса выђаççĕ. Çаксене лайăхрах туса пыма сахалăнтарах çынлă ушкăнпа ĕçлени çăмăлтарах. Çавăнпа пионерсен отретне—10-шар ађан уйăрса çвенăсем тумалла.

2) Çвенă—пионерсен хушшинҙен хăйне „йертекене“, тата ăна пулăшаканне суйласа хурať, вĕсене кашни 3 уйăхран çĕнĕрен суйласа тăмалла.

3) Çвенă—хăйне револютсиллĕ ĕç çинҙен пĕлтерекен йата йышăнať (çурла, мăлатук, тимĕрçĕ, т. ыт.).

4) Çвенăра кашни кунах тĕрлĕ ĕçсем тăваççĕ: тĕрлĕрен калаçусем, кимнаçтикă вăййисем тăваççĕ; отретра кăларакан шурнал йе хаçат валли статйасемпе саметкăсем хатĕрлеççĕ, пуçтараççĕ; тĕрлĕрен маçтерскойсенҙе ĕçлеççĕ, халăх ĕçне йереççĕ политтикă ĕçĕсене, тата ыттисене те тăваççĕ. Хăйсем тунă тĕрлĕ йапаласене çынсене кăтартмашкăн пионерсем выстăвккăсем тăваççĕ.

Çвенăсенҙе пур ĕçе те руководотиттĕл кăтартнă пек, йе унăн пулăшаканĕ каласа ăнлантарнă пек туса тăраççĕ. Вĕсем отрет канашĕ хушнă ĕçсене мĕнле тумаллине çвенă-йертекенĕ урлă пурнăçа кўртсе, туса тăрať.

V. Октапĕр аҙисем.

1) Пионерсен отреҙĕ çумĕнҙе çамрăкрах 8—11 çулхи аҙасем валли «Октапĕр аҙисем» тийекен ушкăн тума йурať.

2) Вăл ушкăнра 25 аҗаран ытла пулмалла мар.

3) Ушкăнра 5 çвенă пулмалла, вĕсенҗе кашнинҗе 5-шер аҗа пулмалла.

4) «Октапĕр аҗисен» ушкăнĕн руководиттелĕ—РÇЛКС йаҗҗейки пионерсем хушшинҗе ĕçлеме уйăрса хунă комсомолĕс пулмалла, вăлах пионерсен отретне «йертекенĕн» пулăшаканĕ пулмалла.

5) Кашни çвенă пуçĕнҗе пионерсен отрет канашĕнҗен суйласа йанă пионер пулмалла, ăна пулăшма октапĕр аҗисем хăйсенҗен пĕр аҗине суйласа параççĕ.

6) Октапĕр аҗисем, пионерсен хĕрлĕ мăйçыххипе (калстук) снаҗҗокĕ выранне, кĕпе умĕн сулахай йенне хĕрлĕ пилĕк кĕтеслĕ çăлтăр йевĕрлĕ йапала çĕлесе йараççĕ.

VI. Уйессенҗи, районсенҗи пионерсен орканисатсийĕпе вĕсен пўровĕ.

1) Районри, хулари, йе тата уйесри пионерсен отреҗĕсем пур те пĕрле—пионерсен районри, йе хулари, йе уйесри орканисатсийĕ пулса тăраççĕ. Пионерсен орканисатсийĕсем РÇЛКС орканисатсийĕсем çумĕнҗе пулса, вĕсем кăтартнă пек ĕçлесе тăраççĕ.

2) Уйесри, йе районри пионерсен отреҫӗсене мӗнле ӗҫлемеллисем ҫинҫен кӑтартса тӑма, уйесри йе районри РҪЛКС комиттеҫӗсем хӑйсен ҫумӗнҫе пионерсен пӳровӗ тӑваҫҫӗ, вӑл пӳро вара комиттетӑн уйрӑмӗ (пайӗ) вырӑнҫе, унпа пӗр тан пулса ӗҫлет. „Пӳро»-н пиҫетпе штемпӗлӗсем, тата тӗрлӗ планкӑсем ҫук. уйрӑмӑн ӗҫлекен аппараҫӗ те унӑн ҫук, ҫавӑнпа вӑл хӑйӗн ӗҫӗсене ҪКС комиттет аппараҫӗпе туса тӑрать.

Пионерсен пӳровӗ ҪКС комиттеҫӗ кӑтартнипе вӑл хушнисене туса тӑрать. Пысӑкрах ӗҫсене ҪКС комиттеҫӗ хӑй пӑхса тухать те, мӗнле тумаллине уйрӑмӑн кӑтартса парать.

3) Пионерсен пӳровӗ ҫак ӗҫсене тӑвать: отрет йертекенӗсене, вӗсен ӗҫӗсене кӑтартса, мӗнле тумаллине каласа парать; пионерсен ӗҫне мӗнле майсемпе лайӑхлатассипе вӑйлӑлатасси ҫинҫен канашлать; тӗрлӗ праҫниксене, кампанисене иртернӗ вӑхӑтра аҫапӑҫасен мӗн ӗҫлесси ҫинҫен пионерсен отреҫӗсене кӑтартса парать; аҫа ҫурҫӗсемпе шкулсенҫи пионерсен ӗҫне кӑтартса тӑрать, аҫасен пуххисемпе конхверентсисене пуҫтарса иртерет, аҫасен ашшӗ-амӑшсене, вӗрентекенсене,

хапрăк-савăт комиттеҫĕсем уйăрнă ҫынĕсене, йалканашсене, тата урăх органисатсисене те пуҫтарса, вĕсемпе пионерсен ĕҫĕсем ҫинҫен канашлаĭ, пионерсен ĕҫĕсене туса тăракан тĕрлĕрен комиссисене ҫул кăтартса параĭ. Уйесри, районри пионерсен пӳровĕ вăхăтран вăхăта ларусем (заседания) тăваĭ, унта отрет руководиттĕлĕсене ҫĕнсе, вĕсемпе канашлаĭ, вĕсене мĕнле ĕҫсем тумалли ҫинҫен кăтартса параĭ.

4) Пионерсен пӳровĕ 5 йе 7 ҫынран пулмалла; Пӳро пуҫлăхĕ—РҪЛКС комиттеҫĕн ҫленĕ пулмалла, вăл вара пионерсен ĕҫĕсене пĕрмайах пăхса, астуса тăраĭ. Унсăр пуҫҫăр пӳро ҫленĕсене ак ҫак органисатсисенҫен уйăрса хунă ҫынсем кĕртмелле: Р.К. Партти комиттеҫĕсенҫен, Прохсойусран, Халăха ҫутта кăларакан пайĕнҫен, Хĕрарăм пайĕнҫен, Сывлăха сыхлакан пайран, тата пионерсен хушшинҫе ĕҫлеме РҪЛКС комиттеҫĕ йатарласах уйăрнă ҫынсем. Уйесрипе районри пионерсем хушшинҫе тăвас ĕҫсем ҫинҫен канашлама, уйесри, йе хулари, йе районри пӳро пионерсен ҫвенă йертекенсене пурне те пуҫтарса канашлусем, пухусем тăваĭ. Вăл

пухусенҫе пĕтĕм уйесри, йе районри пионерсен хушшинҫе пўро ҫумĕнҫе ĕҫлеме тĕрлĕрен комиҫҫисем суйласа хураҫҫĕ, вĕсем: пĕри—хаҫатсем кăларас ĕҫе, теприсем—тăлăх аҫасен хушшинҫи ĕҫсене, укҫа-тенкĕ фонҫĕ тăвас ĕҫе, т. ур. туса тăраҫҫĕ. Ун пек комиҫҫисем пионерсен пўровĕ кăтартнипе ĕҫлеҫҫĕ.

VII. Пионерсен кĕпĕрнесенҫи орканисатсисемпе вĕсен пўровĕсем.

1) Кĕпĕрнери уйессемпе районсенҫи пионерсен орканисатсисем пур те пĕрле—Ленин йулташ йаҫĕпе ĕҫлекен пионерсен кĕпĕрнери орканисатсийĕ пулса тăраҫҫĕ.

2) Уйесрипе районри ҪКС комиттеҫĕсен ĕҫĕсене пăхса, кăтартса тăма, кĕпĕрнери ҪКС комиттеҫĕ хăй ҫумĕнҫе пионерсен хушшинҫе ĕҫлекен пўро тăвать. Вăл пўро 11 ҫынран пулмалла (сахалтараххăн та йурать). Пўро Кĕпком пайĕ вырăнĕнҫе пулса, унăн пресиҫиумĕ кăтартнипе ĕҫлет.

3) Пўро пуҫлăхĕ—РҪЛК Сойусĕн Кĕпкомĕн ҫленĕ пумалла. Пўро ҫленĕсем ҫаксем пулаҫҫĕ: Кĕпком парттинҫен, Хĕрарăм пайĕнҫен, Халăха ҫутта кăларакан уйрăмран,

Кĕппрохканашĕнҫен, Сывлăх пайĕнҫен уйăрса йанă ҫынсем, тата ҪКС кĕпкомĕ пионерсен хушшинҫе ĕҫлеме йатарласа уйăрса хунă ҫыннисем.

4) Малашне ĕҫлемелли ĕҫсене мĕнле майсемпе вырăна кўртмеллипе мĕнле ĕҫлесен ĕҫ тĕрĕс (усăллă) ҫулпа кайнисене астуса тăма (метăтсем тупма) Кĕппўро хăй ҫумĕнҫе меттотиккă (майсем кăтартсан) комиҫҫи тăвать. Вăл комиҫҫире ĕҫлеме аҫасене вĕрентме пĕлекен (петакăк) комуниссене ҫĕнмелле.

5) «Кĕппўро» хăйĕн уйрăмăн ĕҫлекен аппараҫĕ ҫук, вăл ҪКС Кĕпком аппараҫĕпе (слушăшҫисемпе) ĕҫлет.

6) Кунран кун пулакан ĕҫсене туса тăма Кĕппўро 3-ҫынран преҫитиум суйласа хума пултарать.

7) Ҫак ҫўлте калавă пекех вĕт халăхсен ахтономиллĕ оплăҫĕсемпе респуплĕксенҫе те пионерсен пўровĕсем РҪЛКС Опкомĕсем ҫумĕнҫе пулаҫҫĕ.

VIII. Пионерсен тĕпри пўро.

1) Канаш Респуплĕкĕсен Сойусĕнҫи аҫасем хушшинҫе тумалла ĕҫсене РҪЛКС вырăнти комиттеҫĕсем урлă пĕр йевĕрлĕ, тĕрĕс

туса пырас тесен, вăл ĕçсене пĕр вырăнтан лайăхрах кăтартса тăма, əђасем хушшинђи ĕçсене тĕпри уђрештенисемпе (Çутта кăларакан халăх комиссариађĕпе, Сывлăх комиссариађĕпе, тĕппрохканашĕн т. ур.) пĕрле канашланса (килĕштерсе) туса тăма РÇЛКС Тĕпкомĕ çумĕнђе пионерсен Тĕпри Пўро пулаť. Вăл Тĕпри пўро РÇЛКС Тĕпкомиттеђĕн пайĕсемпе пĕр тан пулса, унăн преçитиумĕ кăтартнипе ĕçлет. Пионерсен тĕпри «пўро»-не ак çаксем кĕреççĕ; 1) Пўро пуçлăхĕ (претçетаттĕлĕ – РÇЛКС Тĕпкомĕ пионерсен хушшинђе ĕçлеме уйăрса хунă Тĕпком ђленĕ. 2) РКП Тĕпкомĕн—акитпроп уйрăмĕн претставиттĕлĕ, 3) Хĕрарăм пайĕнђен, 4) Халăха çутта кăларакан комиссариатри „соцвос“ уйрăмĕнђен, 5) Прохсойуссен Тĕпканашĕнђен, 6) Сывлăх комиссариађĕнђен, 7) Çамрăксен Комунислă Инттернатсионалĕнђен, 8) Фискуљтурă тĕп канашĕнђен уйăрса йанă претставиттĕлсем, 9) Пионерсен хушшинђи ĕçсене тума йатарласа тăратнă уйрăм йулташсем.

2) Ĕçсене мĕнле тумаллисем çинђен шухăшласа майсем тупма, вырăнти пионерсен

пӳровĕсене меттотикка тĕлĕшĕнҫен вĕрентсе ĕҫ кăтартса тăма—„Тĕппионерпӳро“ ҫумĕнҫе меттотикка комиҫҫи ĕҫлет.

3) Пионерсен тĕпри пӳро аҫасемпе вĕсен ашшĕ-амăшĕсем валҫи тĕрлĕрен кĕнекесем, шурналсем кăларать.

4) Пĕрмайах ĕҫлесе тăма пионерсен тĕпри пӳро, 5 йе 7 ҫынран преҫитиум туса хурать, вăл преҫитиумра пӳро ҫленĕсем анҫах пулма пултараҫҫĕ.

IX. Ҫамрăк пионерсен саккунĕсем.

1) Пионер вăл—ĕҫлекенсен класĕшĕн тăрăшакан, Ленин йулташ кăтартса хăварнă пек ĕҫлекен аҫа.

2) Пионер вăл—комсомолĕспа комунисăн шăлнĕ, вĕсене пулăшаканĕ.

3) Пионер—хăй патĕнҫи ҫамрăк аҫасене пуҫтарса, вĕсемпе пĕрле ĕҫлесе пурăнать. Пионер—пур аҫасемшĕн те примерла пулса, вĕсен йулташĕ пулса тăрать.

4) Пионер вăл—пĕтĕм пионерсен йулташĕ, пĕтĕм тĕнҫери ĕҫлекенсемпе хресҫенсен аҫисен йулташĕ.

5) Пионер вӗренсе, ҫутталла тухма тӑрӑшат. Вӗреннипе пӗлни вӑл — ӗҫлекенсемпе хресҫенсем хӑйсен тӑшманӗсемпе ҫапӑҫма пуҫтарнӑ хӑватлӑ вӑй.

X. Пионерсен йӑлисем.

1) Пионер ҫирӗп, ҫӑтӑмлӑ ҫын пулма тӑрӑшат. Вӑл хӑй сывлӑхне те, ҫынсенне те сыхласа усрама тӑрӑшат. Ҫавӑнпа ирхине ирех тӑрат, питне куҫне лайӑх ҫуса тасатат, кимнаҫтиккӑ вӑййи выљаса илет.

2) Пионер хӑй вӑхӑтне те, ҫынӑнне те хӗрхенсе, ахаљ сайа йамаст. Хӑй ӗҫне пӗрмайах лайӑх, тӗплӗ тата хӑвӑрт, вӑхӑтра туса тӑрат.

3) Пионер ӗҫлеме йуратат, тытӑннӑ ӗҫе туса пӗтермесӗр пӑрахмаст. Тем пек канҫӗр пулсан та, вӑл ытти пионерсемпе пӗрле тытӑнса ӗҫлесе, ӗҫе туса пӗтерме май тупат.

4) Пионер халӑх пурлӑхне типтерлӗ (тирпейлӗ) пӑхса усрат. Вӑл тӗрлӗ кӗнекесене, тумтирсене, тата маҫтерскӑйри йапаласене тирпейлӗ тытат.

5) Пионер ҫынсемпе вӑрҫмасӗ, тапак (ђӗлӗм) туртмасӗ, ерех йе ҫпирт тавращне ӗҫмест.

XI. Пионерсем ђаплӑ сӑмах пани.

1) Пионера кӗнӗ ђухне пионер ҫакӑн пек ђаплӑ сӑмах парать: „*Епӗ, Сотсиалисӑмлӑ Канаш Респуплӗкӗсен н Сойусӗнђи ҫамрӑк пионер, хамӑн йулташсем умӗнђе ҫак ђаплӑ сӑмаха паратӑп:*

1) Пӗтӗм тӗнђери рапођђи класӑн ӗҫӗшӗн ҫирӗп тӑма пулатӑп, ӗҫлекенсемпе хресђенсене ирӗке кӑларассишӑн пыракан ҫапӑҫура хытӑ тӑма пулатӑп.

2) Ленин йулташ хушса хӑварнӑ ӗҫсене епӗ тӗрӗс, пӗр пӑрӑнмасӑр тӳрӗ туса пӗтерме тӑрӑшма пулатӑп. Пионерсен саккунӗсемпе йӑлисене хытӑ тытса тӑма пулатӑп.

XII. Октӑпӗр ађисен саккунӗсем.

1) Октӑпӗр ађисем пионерсемпе комсомолӗссене, комуниссене тата ӗҫлекенсемпе хресђенсене пулӑшаҫҫӗ.

2) Октӑпӗр ађисем пионер пулма тӑрӑшса хатӗрленеҫҫӗ.

XIII. Октăпĕр аҫисен йăлисем.

1) Октăпĕр аҫисем хăйсен ӳҫĕпе тумтирне таса тытса усраҫҫĕ.

2) Октăпĕр аҫисем ĕҫлеме йуратаҫҫĕ.

XIV. Пионерсемпе октăпĕр аҫисен малтанхи сăмахĕпе аслă лосункĕ.

„Ĕҫлекенсемпе хресҫенсемшĕн ҫапăҫма— хатĕр пул“. Ана хирĕҫ—*„йаланах хатĕр!“*. Пионерсен паллă лосункĕ—Улăштаракансене улăштарма пыратпăр*).

XV. Пионерсен палли (снаҫҫокĕ).

1) Сотсиал. Канаш Респуплĕксен Сойусĕнҫи пионер орканисатсисен пурин те пĕр пек паллă (снаҫҫок) пулмалла, вăл ак ҫапла: хĕрлĕ илем (пĕҫĕк хлак) ҫинҫе ҫурлапа тимĕрҫ мăлатукĕ, ҫурли ăшĕнҫе пилĕк пĕрене ҫинҫе виҫ хĕлхемпе ҫунса тăракан ҫулăм пулмалла, тата снаҫҫокри ҫурла ҫинҫе—„хатĕр пул“— тесе ҫырса хунă.

---

*) Улăшăнтаракансене тесе кунта комсомолĕссене каланă, вĕсем комуниссен ватă квартийĕ вырăнне ӳссе ҫирĕпленеҫҫĕ, улăштарма пыратпăр тесе пионерсене каланă, вĕсем ӳссе ҫирĕпленсе комсомолĕссем вырăнне тăраҫҫĕ. Вырăсла ăна «смена смене идет» теҫҫĕ. Ретактăр.

XVI. Пионерсем ҫинҫи паллăсем.

1) Ҫамрăк пионерсемпе Октяпĕр аҫисем пур те пĕр пек тумланса ҫӳреҫҫĕ: сăрă (защитного цвета) кĕпепе кĕске йĕм—арҫын аҫасем тăхăнаҫҫĕ, хĕр аҫасем — тĕксĕмрех тĕслĕ кĕпепе ҫĕркуҫҫи таран кĕске сараппан (юбка) тăхăнса ҫӳреҫҫĕ.

2) Пионерсем пур те калстук манерлĕ хĕрлĕ мăй ҫыххи ҫакса ҫӳреҫҫĕ.

3) Пионерсемпе вĕсене йертекенĕсем пĕри те урăх тĕрлĕ тумланса, йе урăх паллăсемпе ҫӳремеҫҫĕ.

4) Кашни „ҫвенă“ виҫ кĕтеслĕ, пĕҫĕк хĕрлĕ илем (флажек) пулмалла, вăл илемĕн пĕр йенне револютсипе ĕҫ йатне пĕлтерекен хăйсен паллипе ҫырмалла, тепĕр йенне—ҫвенă йаҫĕпе, унăн отрет № рне ҫырмалла.

5) Кашни отретăн тăват кĕтеслĕ снамĕ пулмалла. Вăл снамĕн тĕсĕ хĕрлĕ, тата унăн пĕр йенне пионерсен паллипе „Пĕрмайах хатĕр“ тесе ҫырмалла, тепĕр йенҫе—отрет № рĕпе, вăл мĕнле вошт йаҫĕпе ĕҫленине, мĕнле уҫрештени ҫумĕнҫипе район №-рне пĕлтерекен ҫыру пулмалла.

6) Пионерсен пĕтĕм кĕпĕрнери орканисатсин те çавăн пекех снамĕ пулмалла.

XVII. Пионерсемпе Октăпĕр ађисен сађуђĕ.

1) Вĕсем мĕншĕн те пулин хисеп панă ђух çакăн пек сађут тăваççĕ: сылтăм аллине пилĕк пўрнине пĕрле хытă тытса (çыпăçтарса) пуç тăрăнђе тытса тăраççĕ. Вăл ак мĕне пĕлтерет: пилĕк пўрне вăл — çут тĕнђен пилĕк пайне пĕлтерет, унта асапланса пурăнакан ĕçхалăхĕ пур, пионерсем вĕсене çав асапран ирĕке кăларас тĕлĕшрен ĕçлесе çапăçаççĕ. Алла пуç тăрне (çине) тытни—вăл пионерсем пролеттариатăн интересне хăйсен уйрăмлă интересĕнђен асла шутланине пĕлтерет.

РÇЛКС Тĕпкомĕн çыруçĕ *Цейтлин.*

Тĕпком çумĕнђи пионерсен пўро пуçлăхĕ *Е. Теремяккин.*

6) Пионерсен петём кёпёрсери органи-сацисем те саввй пекех снамё пулмалла.

XVII. Пионерсемпе Октябрёнсем ўкесен саввй.

1) Вёсем мёншён те пулин хисеп пана ўкх çаввй пек сăвут таваççё. Сенаме алăнне пилёк пўрнине перле хитя тытса (сыпăçтарса) пуç тăрăнче тытса тăраççё. Вăл ан мёне пёлтерет: пилёк пўрне вăл — çут тенчен пилёк пайне пёлтерет, унта веан-ланса интрăнакан бёхалăх пур, пионерсем вёсене çав асапран ирёке кăларас тесе пурĕн ёçлесе çапăçаççё. Алла пуç тăрне (çине) тытни — вăл пионерсем пролетарийсен интересне хăйсен ўрамăш интерессенчен ăçта пуçлăшне пёлтерет.

РС.ПИС Тёпкомён çирçе Пёлёмне.

Тёпком çумёнчи пионерсен пўро пуçлăхе Г. Тургенин.

Ҫӑваш Оплӑҫӗнҫи Кӗнеке Уйрӑмӗ кӑларнӑ кӗнекесем.

(АДРЕС: Чебоксары, Мало-Советская 15).

А. Аҫа-пӑҫа кӗнеки.

Мамин-Сибиряк. Кайӑкҫӑ Йемел (Емеля Охотник) 10 п.

Короленко. Макар тӗлӗкӗ (Сон Макара) . . . . 28 п.

Андерсен. Кӑвак мӑй (Серая шейка). Шӑпҫӑк йурри (Песня соловья) . . . . 15 п.

— Пӗҫӗк паттӑрсем (Юные смельчаки). Ҫӳревҫӗ шапа (Лягушка путешественница) . . . . 15 п.

Метерлинк. Ҫеҫпӗл (Подснежник) пьеса . . . . . 20 п.

Чехов. Хуйхӑ (Горе). Нӑрӑ Ваҫукӗ (Ванька Жуков) 12 п.

Гаршин. Тӑватӑ кун... (Четыре дня на поле сражения) . . . . 15 п.

Щедрин. Пӗр мушик икӗ кенерала... (Как один мужик двух генералов прокормил). Ӑслӑ ыраш пӗтри (Премудрый пискарь) . . . . . . 15 п.

Чехов. Хӑравҫӑ Паҫҫа (Беглец). Хула хыҫӗнҫе (За городом). Тӗттӗмлӗх пӗтерет (Темнота) 20 п.

— Упа (Медведь) . . . . 35 п.

Короленко. Шартлама сивӗ (Мороз) . . . . . . 20 п.

Трубина М. Ҫӑваш йумахӗсем (Чувашские сказки) 20 п.

Семенов. Ӗҫкӗ пуҫа ҫирӗ (Смерт пьяницы) . . 20 п.

Л. Семенов Ҫӑрсӑр ҭыха. Тӗплӗ хреҫҫен . . . 15 п.

Б. Комсомол кӗнеки.

Ленин. Ҫамрӑксем ҫинҫен (о молодежи).

Зиновьев. Мӗн вӑл комсомол (Что такое комсомол).

Левгур. Р. Ҫ. Л. К. С. историйӗ (История Р.Л.К.С.М.) . . . . — 20 п.

Тарханов Ҫӗнӗрен комсомола кӗнӗ ҫамрӑксене (Ленинскому призыву).

Его-же. Вӗреннӗ ҫух ӗҫлесе пыр, ӗҫленӗ ҫух вӗренсе пыр (Учась строй, строя учись).

Йалта пионерсен ушкӑнне туса, унта ӗҫлесси.

В. Хӗрарӑм кӗнеки.

1-мӗш № Хӗрарӑм кӗнеки: Пуш уйӑхӗн 8-мӗш кунӗ Хуҫайствӑ йӗркисем улшӑнса пынӑ майпа, хӗрарӑм пурӑнӑҫӗ улшӑнса пыни. Куҫук аппа. Уҫуна

2-мӗш № Хӗрарӑм кӗнеки: Алла-аллӑн тытӑнса. Ҫӗнӗлле. Ҫын айӑпӗ. Ниме (пулӑшу). Йӑвӑр ҫыннӑн мӗн пӗлмелле.

П. Локинӑв. Унепи йепле ҫӗнӗлле пурӑнма вӗреннӗ.

Г. Ҫамрӑк пионер кӗнеки.

Иалта пионерсен ушкӑнне туса, унта ӗҫлесси. . 10 п.

Ленин йулташ йаҫӗпе ӗҫлекен ҫамрӑк пионерсен комунислӑ орканисатсин положенийӗ . . . 8 п.

С требованиями обращаться по адресу: гор Чебоксары Чувашской Автономной Области, Чувашиздат.

Хакĕ 8 пус.

Каталог книг, изданных Чувашиздатом, по требованию высылается бесплатно.

АДРЕС: Чебоксары, Ч.А.О. Чувашиздат.